
OPSPORING EN POLITIE / POLICE AND INVESTIGATION

De parlementaire onderzoekscommissie terroristische aanslagenWILLY BRUGGEMAN^a^a Professor, Benelux universitair centrum**1. INLEIDING**

Het parlementair onderzoek, opgestart op 3 augustus 2016 en belast met het onderzoek naar de omstandigheden die hebben geleid tot de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 in de luchthaven Brussel-Nationaal en in het metrostation Maalbeek te Brussel, met inbegrip van de evolutie en de aanpak van de strijd tegen het radicalisme en de terroristische dreiging, is opgedeeld in vier opeenvolgende benaderingen, zijnde:

- noodhulp (eerste tussentijds verslag);
- de slachtoffers (tweede tussentijds verslag);
- de veiligheidsarchitectuur (derde tussentijds verslag);
- radicalisering (vierde tussentijds verslag in voorbereiding).

De volgorde van deze werkzaamheden werd voornamelijk bepaald op basis van de urgentie van de erin behandelde problematiek.

De drie eerste verslagen zijn nu al beschikbaar op de website van De Kamer (DOC54 1752/006, 007, 008).

Het vierde verslag is gepland voor 15 oktober 2017 en de onderzoekscommissie zal dan omgevormd worden tot een parlementaire opvolgingscommissie (tot oktober 2018).

Algemeen stelt de parlementaire onderzoekscommissie (hierna commissie) een steeds meer heteroog samenspel van daders en groeperingen vast en is in het bijzonder het fenomeen van *foreign terrorist fighters* (FTF) en de laatste tijd de *homegrown terrorist fighters* (HTF) de kern van de actuele dreiging zichtbaar geworden. De toename van terroristische activiteiten in de landen rondom Europa, vooral van terreurorganisaties die zich zeer actief in het Midden-Oosten en de regio van Noord-Afrika manifesteren, heeft een aantrekkende werking op veel jongeren.

Bij voorkeur worden landen geïdendeerd die deel uitmaken van de coalitie tegen IS. Het is IS keer op keer gelukt om een groot publiek te bereiken. In korte tijd stonden grote delen van Syrië en Irak onder controle van deze organisatie. IS richtte de pijlen ook op het Westen met onthoofdingen van Westerse hulpverleners en journalisten.

Herhaaldelijk doken berichten op in verband met mogelijke aanslagen in Europa, maar die waren dikwijls vaag en er was meestal geen mogelijkheid om op basis daarvan concrete opsporingen op te starten.

Nieuw is de voorkeur voor het plegen van aanslagen op zogenaamde *soft targets*. Er is sprake van een verscheidenheid in doelwitkeuze (politie, militairen en burgers) op publieke (uitgaans)plaatsen en bij (sport)evenementen of nationale vieringen (zie bijvoorbeeld 14 juli in Nice), met meer of mindere symbolische waarde.

2. NOODHULP (DEEL 1)

Wat de noodhulp betreft onderstreept de onderzoekscommissie het professionalisme van de hulpdiensten. Toch worden heel wat verbeterpunten zichtbaar en deze vormen de basis voor een reeks vaststellingen en aanbevelingen.

Vooraleer dit rapport werd gepubliceerd vaardigde de federale overheid al een Koninklijk Besluit tot vaststelling van het nationale noodplan betreffende de aanpak van een terroristische gijzelneming of terroristische aanslag uit (KB van 1 mei 2016). Hiermee werd tegemoet gekomen aan het voornaamste vastgestelde euvel, zijnde het feit dat de nood- en interventieplannen geen rekening hielden met een terroristische aanslag.

Ook het functioneren van het Coördinatie- en crisiscentrum bleek vatbaar voor verbetering en het op- en afschalen van maatregelen en de communicatie kregen in dit rapport veel aandacht. De provinciegrensoverschrijdende samenwerking tussen de hulpdiensten verliep chaotisch, mede beïnvloed door de staatsstructuur (impact Gewestvorming) in België.

ASTRID liet het afweten, deels door technische maar vooral ook door menselijke procedurefouten.

3. HULP AAN SLACHTOFFERS (DEEL 2)

Op 8 maart 2017 besliste de Conferentie van de Voorzitters om de bespreking van het wetsontwerp betreffende de oprichting van het statuut van nationale solidariteit, de toekenning van een herstelpensioen en de terugbetaling van de medische zorgen ingevolge daden van terrorisme (DOC 54 2334/001) op te schorten in afwachting dat de parlementaire onderzoekscommissie dit tweede rapport uitbracht.

Vastgesteld werd dat er een fundamenteel onderscheid is tussen bijvoorbeeld de Franse aanpak (onmiddellijk vergoeden van de slachtoffers door de Staat die dan verhaalt op de verzekeringen) en de Belgische aanpak. De onderzoekscommissie formuleerde een aantal concrete aanbevelingen op basis van de volgende principes:

- snelle erkenning van het 'slachtoffer', alsook snelle erkenning van zijn status;
- toekenning van onmiddellijke financiële steun om de directe gevolgen van de aanslag te kunnen opvangen;
- instellen van proactieve, onmiddellijke, individuele, alomvattende (administratieve, psychosociale, juridische, financiële) en duurzame begeleiding van de slachtoffers;
- gelijkwaardige behandeling van alle slachtoffers, ongeacht hun nationaliteit of hun woonplaats.

Ondertussen werden twee slachtofferverenigingen actief en overlegde meerdere malen met de commissie.

4. VEILIGHEIDSARCHITECTUUR (DEEL 3)

De werkzaamheden van de commissie hebben tekortkomingen aan het licht gebracht en haar in staat gesteld suggesties te doen om een en ander te verbeteren. Uit die werkzaamheden is echter ook gebleken dat heel veel mensen na de aanslagen op het terrein bijzonder professioneel zijn opgetreden.

De commissie stelt vast dat de architectuur van de Belgische veiligheid zowel een ruime als complexe aangelegenheid is, vooral ingevolge de spreiding van de bij dit vraagstuk betrokken autoriteiten en diensten. Opyallend is hoeveel wetten, niveaus, actoren en bevoegdheden er zijn, zowel vóór de aanslagen van 22 maart 2016 als na die datum. Dit wordt nog versterkt ingevolge de internationale context die een almaar meer doorslaggevende rol speelt.

5. ISLAMISTISCH EXTREMISME, GEWELDDADIGE RADICALISERING EN TERRORISME

5.1. *Het beleid met betrekking tot de aanpak van islamistisch extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme (II)*

De commissie maakt een overzicht op van de instrumenten op het vlak van internationale samenwerking en gaat nader in op de initiatieven van de Europese Unie, de gemeenschappelijke onderzoeksteams, het gezamenlijk inzetten van verbindingsofficieren, de rol van Europol en die van Interpol.

Ze somt de wijzigingen op die worden aangebracht in het strafrecht en in de strafprocedure, zoals de toename van terroristische misdrijven, de uitbreiding van de bijzondere onderzoeksmethoden, de strafbaarstelling van de voorbereidende handelingen, de strafverzwaring, de maatregelen tegen haatpredikers, alsook de bestrijding van radicalisering in de gevangenissen.

De commissie onderstreept de wildgroei van regels die een 'regelindigestie' kan veroorzaken en dat de toename van het aantal procedures tot een versnippering van de bevoegdheden kan leiden die het in het eerste hoofdstuk gekeelde gebrek aan samenhang alleen maar erger zou maken. Een aantal begrippen die door verschillende getuigen zijn gebruikt, neemt ze tot de haren: over-reglementering, over-juridisme, over-informatie of – een neologisme dat diverse getuigen in de mond hebben genomen – infobesitas.

De andere overweging is dat de aanslagen zowel door de burgers als voor de overheid weliswaar 'het einde van een wereld' hebben ingeluid, maar dat betekent nog niet dat de waarden waarop onze democratieën zijn gebouwd, mogen worden uitgehold.

Steevast moet worden nagegaan of de inperking van die basisprincipes evenredig is, moet het wettelijkheidsbeginsel in strafzaken, op grond waarvan "niemand kan worden vervolgd dan in de gevallen die de wet bepaalt en in de vorm die zij voorschrijft" (artikel 12, tweede lid, van de Grondwet) en "geen straf kan worden ingevoerd of toegepast dan krachtens de wet" (artikel 14 van de Grondwet), in acht wordt genomen, moeten de toepassingsvoorwaarden voor de nieuwe maatregelen nader worden bepaald en moet in controlemaatregelen worden voorzien.

5.2. *De beeldvorming, de dreigingsanalyse en de veiligheidsmaatregelen met betrekking tot het islamistisch extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme (III)*

De commissie analyseert de rol van de instellingen en instanties die een rol vervullen in de preventie of in de proactieve strijd tegen het terrorisme: het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse (OCAD), de Nationale Veiligheidsraad, het Coördinatie- en Crisiscentrum van de regering, de Nationale Taskforce, de Lokale Taskforces, de lokale integrale veiligheidscellen (LIVC).

De onderzoekscommissie beveelt aan dat het OCAD concreter communiceert over de dreiging, maar zich daarbij hoedt voor al te grote media-aandacht, wat de bevolking noodeloos ongerust zou maken. Zij onderstreept hoezeer de terroristische dreiging 'evolutief' is en hoezeer het begrip 'veiligheid' zelf voortdurend verandert.

Zij beveelt de oprichting aan van een 'kruispuntbank veiligheid', waarmee de toegang tot alle informatie inzake terrorisme en extremisme beter kan worden verankerd.

Vervolgens onderzoekt zij hoe, gelet op de 'verwevenheid' tussen gewelddadige criminaliteit, georganiseerde criminaliteit, witwaspraktijken en terroristische criminaliteit, tijdens het moment kan worden gevat waarop gewone criminaliteit overgaat in terroristische criminaliteit?

Ten slotte onderstreept de onderzoekscommissie de specifieke taak van elke instelling, maar wijst zij erop dat ‘de schotten moeten worden weggehaald’, dat het ‘hokjesdenken’ moet verdwijnen en dat *best practices* moeten worden gedeeld, meer bepaald tussen gemeenten, in de LTF's en bij de LIVC's. Met betrekking tot de LIVC's, dringt de onderzoekscommissie aan op de oprichting van een LIVC in elke gemeente.

5.3. *Het informatiebeheer (IV)*

Dit hoofdstuk wordt ingeleid met een wrange vaststelling aangaande het informatiebeheer: geen alomvattende visie en strategie, toenemende infobesitas, wildgroei aan databanken, ontoereikende analysecapaciteit, verschotting en bijgevolg te weinig kennisdeling, ondoeltreffende en verouderde verwerkingsprocessen.

De versnippering van informatie wordt nog versterkt door twee breuklijnen: tussen de gerechtelijke en de administratieve componenten; tussen de federale en lokale politie.

Er is dus nood aan méér samenhang en onderlinge afstemming.

De onderzoekscommissie maakt een kritische analyse van de diverse ‘informatiedragers’: processen-verbaal, gerechtelijke informatierapporten (RIR), bestuurlijke informatie-rapporten (RAR), nationale en internationale seiningen, algemene nationale gegevensbank (ANG) en specifieke databanken.

De onderzoekscommissie attendeert nogmaals op een aanbeveling die, mocht zij in de praktijk worden gebracht, een grote stap zou zijn naar méér samenhang en onderlinge afstemming: de oprichting van een ‘kruispuntbank van de veiligheid’. Zij beschrijft de taken die aan die Kruispuntbank zouden kunnen worden toevertrouwd.

Zij buigt zich over de doorstromingsmoeilijkheden van ‘geclassificeerde’ informatie, over de identiteitsaspecten en over de ‘aliassen’ van verdachten en daders.

Die vaststellingen sterken de onderzoekscommissie alleen maar in haar overtuiging dat die vraagstukken bij wet moeten worden geregeld, dat het om één alomvattende wet moet gaan, met de regels aangaande het gebruik van de gegevens door alle met veiligheidstaken belaste diensten, ongeacht of het gaat om de politie, het gerecht, het OCAD, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de gevangenis of de Dienst Vreemdelingenzaken.

5.4. *De inlichtingendiensten en de aanpak van het islamistisch extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme (V)*

Centraal in de debatten staan de problemen die rijzen door de toepassing van artikel 29 van het Wetboek van strafvordering en van artikel 19/1 van de wet van 30 november 1998: door de wettelijke regeling ontstaat een gebrek aan evenwicht tussen de finaliteit van de inlichtingendiensten en deze van de gerechtelijke overheden, waardoor de goede werking van het inlichtingenonderzoek in het gedrang komt. De commissie stelt derhalve voor de verplichte melding uit te stellen tot op het moment dat er geen gevaar meer is voor het schaden van het inlichtingenonderzoek.

De commissie beveelt eveneens aan dat aan de Veiligheid van de Staat meer verantwoordelijkheden zou krijgen. Zij zou de toestemming kunnen krijgen om ‘disruptieve’ technieken toe te passen om schadelijke activiteiten te verstoren. Dergelijke disruptie kan bijvoorbeeld gericht zijn op een radicale boekhandel of een extremistische onderwijsinstelling, en kan erin bestaan dat men de bevoegde overheid vraagt een exploitatievergunning of een verblijfsvergunning in te trekken, of bepaalde activiteiten te onderwerpen aan een screening.

Aangezien dergelijk optreden de uitoefening van de fundamentele vrijheden kan beïnvloeden, beveelt ook hier de commissie aan een wettelijke basis voor dergelijk optreden

te creëren, waarbij de toepassingsvoorwaarden en de controlemechanismen worden vastgelegd.

De commissie benadrukt dat de onze samenleving typerende diversiteit moet worden weerspiegeld in de personeelsformatie van de inlichtingendiensten.

De onderzoekscommissie benadrukt de noodzaak van een sterkere synergie tussen de beide inlichtingendiensten. De huidige ad hoc samenwerking moet worden vervangen door afdwingbare en formele samenwerkingsverbanden.

Daarom beveelt de onderzoekscommissie de oprichting aan van een gemeenschappelijk platform. Dat moet toelaten om gezamenlijk te coördineren op strategisch vlak; om info, technische middelen en personeel uit te wisselen; en om gezamenlijke prioriteiten en actieplannen vast te stellen. Dit platform laat ook toe de vertaalcapaciteit en *social media intelligence* in co-beheer tussen beide inlichtingendiensten te organiseren.

De onderzoekscommissie bepleit de oprichting van vijf *Joint Intelligence Centres*, waarin de beide inlichtingendiensten, het OCAD en de federale gerechtelijke politie wekelijks overleg plegen en systematisch informatie uitwisselen.

De commissie beveelt tot slot aan dat de Cel voor financiële informatieverwerking (CFI) nauwer samenwerkt met de inlichtingendiensten, gelet op de wezenlijke rol die zij kan vervullen bij de bestrijding van de financiering van het terrorisme.

5.5. De opsporing en vervolging van islamistisch extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme (VI)

Dit hoofdstuk is in het bijzonder gewijd aan de rollen van respectievelijk de federale politie, de lokale politie, het federaal parket en de vijf gespecialiseerde 'gedeconcentreerde' gerechtelijke directies.

De onderzoekscommissie bevestigt hier haar wens dat door de aanwerving van agenten van allochtone origine de politiediensten een correctere weerspiegeling van de diversiteit van onze maatschappij zouden vormen.

Zij beschikken over waardevolle kennis en expertise over de cultuur van verschillende gemeenschappen.

De onderzoekscommissie vestigt de aandacht op disfuncties bij het beheer van in beslag genomen stukken en bij het uitlezen van telefoongegevens, in het bijzonder de late analyse van de GSM van Brahim Abdeslam. Zij betreurt dat het momenteel onmogelijk is medewerking te krijgen van in het buitenland gevestigde bedrijven die communicatiemiddelen aanbieden; hun weigering door de commissie te worden gehoord, heeft dit gebrek aan medewerking bevestigd. Zij hoopt dat de werkzaamheden van de Europese Commissie hieromtrent tot resultaten zullen leiden.

De commissie gaat na of de gespecialiseerde onderzoeksrechters kunnen worden vrijgesteld van hun gewone opdrachten. Zij is ook voorstander van een versterking van de federale politie en van een verduidelijking van de hiërarchische organisatie ervan, zodat een eenheid van leiding verzekerd is en de bevelketen duidelijker wordt. Zij wenst een reorganisatie van de centrale diensten van de federale politie (en in het bijzonder DJSOC) en een herijking van de verhouding tussen het centrale en het gedeconcentreerde niveau. Daartoe stelt de onderzoekscommissie acht uitgangspunten voorop. Zij benadrukt het belang van 'de wijkwerking' van de lokale politie. Zij wil ook een versterkte verantwoordelijkheid voor de minister van Justitie en voor het College van procureurs-generaal.

De onderzoekscommissie heeft ook een voorstel uitgewerkt dat een oplossing biedt voor het probleem van het gebrek aan researchcapaciteit voor het federaal parket. Deze researchcapaciteit wordt in drie concentrische cirkels georganiseerd: vooreerst zijn er de onderzoekers van de vijf terro-FGP's; daarna volgen de andere negen FGP's; en tot slot kan

er ook beroep gedaan worden op de opsporingsdiensten van de grotere lokale korpsen, op voorwaarde dat het personeelskader van de federale politie volledig is ingevuld.

De in de *Joint Intelligence Centres* opgebouwde gezamenlijke informatiepositie moet een verantwoorde prioriteitenstelling mogelijk maken in de schoot van *Joint Decision Centres* in vijf arrondissementen. In deze centra nemen de federale politie, de beide inlichtingendiensten, het OCAD, en het federaal parket deel aan een wekelijks overleg. Daar kan besloten worden wie best welke acties in bepaalde dossiers neemt. De strikte scheiding tussen politie, inlichtingendiensten en justitie wordt hier dus verlaten en vervangen door een circulaire en collegiale benadering.

Betreffende het inlichtingenwerk met menselijke middelen, heeft de commissie de grenzen geanalyseerd van het werken met informanten, die werden verduidelijkt door arrest nr. 105/2007 van 19 juli 2007 van het Grondwettelijk Hof.

Om de telkens terugkerende perslekken te bestrijden, suggereert de onderzoekscommissie tot slot de oprichting van een structuur zoals in het Verenigd Koninkrijk, namelijk een comité dat paritair is samengesteld uit vertegenwoordigers van de politie- en inlichtingendiensten en van journalisten. Dat comité zou, bij consensus, richtlijnen aannemen in verband met de verspreiding van veiligheidsgerelateerde informatie.

5.6. De strafuitvoering in zaken van islamitisch extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme (VII)

De commissie onderzoekt het aantal geopende dossiers en uitgesproken veroordelingen betreffende misdrijven die verband houden met terrorisme en vervolgens buigt zij zich in het bijzonder over de activiteiten van de strafuitvoeringsrechtbanken inzake voorwaardelijke invrijheidstelling.

De commissie verzoekt in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf te bepalen dat de vonnissen met redenen moeten worden omkleed wanneer de voorwaardelijke invrijheidstelling al dan niet wordt toegestaan tegen het recentste advies van het openbaar ministerie in. Tevens stelt de commissie voor te voorzien in de verplichting om de beslissing met bijzondere redenen te omkleeden ingeval die beslissing aan de veroordeelde individuele bijzondere voorwaarden oplegt dan wel weigert op te leggen, tegen het ter zake geformuleerde advies van de gevangenisdirecteur en/of van het openbaar ministerie in.

De strafuitvoeringsrechtbank moet in elk vonnis tot toekenning van een voorwaardelijke invrijheidstelling systematisch aangeven of de in vrijheid gestelde persoon al dan niet het grondgebied mag verlaten, voor hoelang de persoon toestemming heeft om te reizen en of die persoon zich tot de strafuitvoeringsrechtbank moet wenden voordat hij/zij vertrekt. Wanneer de persoon werd veroordeeld voor feiten die op grond van Boek 2, Titel Ier, van het Strafwetboek strafbaar zijn gesteld, dan wel wanneer de gevangenisdirecteur, het OCAD of de Veiligheid van de Staat melding heeft gemaakt van aanwijzingen dat die persoon is geradicaliseerd, moet de toestemming om te reizen met bijzondere redenen worden omkleed. Een dergelijke motivering is tevens vereist voor elke beslissing van de strafuitvoeringsrechtbank die, daartoe aangezocht door de voorwaardelijk in vrijheid gestelde veroordeelde, de aan diens invrijheidstelling gekoppelde voorwaarden met betrekking tot reizen in het buitenland wijzigt. Elke buitenlandse reis moet worden meegedeeld aan de justitieassistent. De onderzoekscommissie betreurt dat de gegevensuitwisseling tussen de inlichtingendiensten en de strafuitvoeringsrechtbank niet geregeld is. In dat verband stelt ze voor een procedure in te stellen die gebaseerd is op de procedures betreffende de wettigheidscontrole van niet-geclassificeerde processenverbaal (de artikelen 131bis, 189quater en 279bis van het Wetboek van strafvordering).

De commissie beveelt een nauwe samenwerking aan tussen de verschillende diensten die belast zijn met het toezicht op de voorwaardelijk in vrijheid gestelde personen (politie, openbaar ministerie, justitieassistenten), waarbij het openbaar ministerie de taak van coördinator op zich neemt.

De commissie omschrijft het gegevensbeheer in de toezichtsfase en gaat in op de cruciale kwestie van geradicaliseerde veroordeelde personen die hun straf hebben uitgezeten.

De commissie geeft toelichting bij het bestaande systeem dat werd ingesteld bij de omzendbrief COL 11/2013, verzoekt die omzendbrief op grotere schaal binnen de politiediensten te verspreiden, formuleert de aanbeveling om de FAST-afdeling (*Fugitive and Asset Search Team*), die onder meer belast is met de internationale seining, aanzienlijk te versterken en dat team de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van de bijzondere opsporingsmethoden.

De commissie beveelt aan dat de minister van Justitie, na advies van het College van procureurs-generaal, bindende richtsnoeren vastlegt, met name inzake de opsporing van de veroordeelden die de voorwaarden voor hun voorwaardelijke invrijheidstelling niet in acht nemen.

De commissie komt terug op een verschijnsel waarvan men zich pas recentelijk bewust begint te worden: de plegers van terroristische misdrijven zijn vaak gewezen plegers van gemeenrechtelijke misdrijven die geen enkele blijk gaven van een radicalisering die in de sociale media of in de gevangenis tot stand is gekomen.

Voorts wordt er in het verslag meermaals op gewezen dat radicalisering op zich geen misdrijf is. Het komt er derhalve op aan in de middelen te voorzien om tijdig op te merken dat die radicalisering dreigt te leiden tot het plegen van strafmisdrijven.

De commissie formuleert tevens aanbevelingen inzake de veiligheidsmaatregelen, het toezicht op bezoek in de gevangenis, de gegevensuitwisseling met het oog op de herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstellingen, de opleiding van de magistraten van de zetel en van het parket van de strafuitvoeringsrechtbanken, alsook van de jeugdmagistraten, en van de justitieassistenten.

5.7. Het bestuurlijk optreden met het oog op de preventie en aanpak van islamistisch extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme (VIII)

De commissie heeft nagegaan welke maatregelen de Federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de lokale overheden hebben genomen om radicalisme in scholen, gevangenis en het culturele leven tegen te gaan.

De commissie stelt het onderscheid dat wordt gemaakt tussen administratieve en gerechtelijke informatie ter discussie en pleit ervoor af te stappen van het onderscheid tussen een RIR en een RAR. Ze wil de informatie op één plaats bundelen en bepalen dat de doorslag moet worden gegeven door het gebruik van de informatie door degene voor wie ze bestemd is, en niet door een kwalificatie a priori.

Door de nadruk te vestigen op de antiterroristische maatregelen zullen de politiediensten onvermijdelijk van hun gewone taken worden weggehaald. Wellicht zal men frequent het *HYCAP*-mechanisme kunnen toepassen, waarbij politiezones andere zones om versterking kunnen vragen voor de uitvoering van opdrachten die zij niet in hun eentje aankunnen. Om de capaciteitstekorten als gevolg van die versterkingen op te vangen, beveelt de onderzoekscommissie aan de 'algemene reserve' in ere te herstellen.

Met betrekking tot de luchthavens wijst de commissie erop dat veiligheid te allen tijde voorgaat op economische belangen. Ze formuleert andermaal voorstellen inzake de samenwerking tussen de federale en de lokale politiediensten en inzake het verband tussen gerechtelijke acties en administratieve acties. Ze wijst op de voordelen van een Kruispuntbank

voor de veiligheid en beveelt aan in een afzonderlijke wet inzake het beheer van de veiligheidsgegevens te voorzien, veeleer dan zich steeds te baseren op de wetgeving betreffende de politiediensten. Aldus zal het gegevensbeheer het mogelijk maken de samenhang en de interactie tussen alle betrokken overheden en diensten te optimaliseren.

5.8. België en de internationale samenwerking ter bestrijding van het islamistisch extremisme, gewelddadige radicalisering en terrorisme (IX)

De commissie onderzoekt eerst de kritiek die de Franse onderzoekscommissie heeft geuit in verband met de ondermaatse internationale samenwerking in het kader van de antiterrorismeactie in Verviers op 15 januari 2015 en inzake de gebrekkige informatie-uitwisseling tussen België en Frankrijk betreffende Salah Abdeslam.

Na haar analyse besluit de commissie dat de Belgische politie de vigerende regelgeving inzake internationale signalementen correct heeft toegepast en dat onze diensten niet nalatig zijn geweest en geen fouten hebben begaan.

Tijdens haar analyse heeft ze gewezen op de noodzaak van internationale, bilaterale en multinationale samenwerking, alsook op het belang van internationale informatie-uitwisseling, met name met het oog op de coördinatie van grensoverschrijdende acties.

Met betrekking tot een controle van Salah Abdeslam door de Franse gendarmerie te Cambrai op 14 november 2015, en tot de rol die de CGI (internationale politiesamenwerking) heeft gespeeld, besluit de commissie dat die laatste zeer attent heeft gereageerd op de door Frankrijk doorgegeven informatie.

De commissie onderzoekt vervolgens de – controversiële – rol van de Belgische verbindingsofficier in Ankara, nadat Ibrahim El Bakraoui, die voorwaardelijk vrij was, op 11 juni 2015 was gearresteerd door de Turkse politie in Gaziantep, een stad op de Turks-Syrische grens en een bekende transitplaats voor jihadi's die naar Syrië willen reizen.

Na de minister van Binnenlandse Zaken, die zich kritisch had uitgelaten over de verbindingsofficier, alsook de hiërarchische meerdere van die verbindingsofficier en de verbindingsofficier zelf te hebben gehoord, concludeert de commissie dat de handelwijze van de verbindingsofficier moet worden beoordeeld in het licht van een combinatie van factoren, waaronder de moeilijke politiesamenwerking tussen België en Turkije, de actie die de Belgische overheid heeft ondernomen om de vastgestelde problemen aan te pakken en de rol van de DJSOC/Terro.

Wat de verwijten van de minister van Binnenlandse Zaken aan het adres van de verbindingsofficier betreft, heeft de onderzoekscommissie vastgesteld dat tegen de betrokkene geen tuchtprocedure werd opgestart en dat het haar niet toekomt een uitspraak te doen over die verwijten; de verbindingsofficier heeft niet de kans gekregen daar toelichting over te verstrekken in een procedure op tegenspraak, met inachtneming van zijn rechten van verdediging.

De onderzoekscommissie stelt vast dat de verbindingsofficier de geldende regels heeft gerespecteerd.

Binnen dit formele kader gaat de onderzoekscommissie na in welke mate een meer daadkrachtig en proactief optreden mogelijk was.

Dit onderzoek zal de commissie vooral in staat hebben gesteld die meervoudige 'factoren' te analyseren, de noodzaak van een betere politiesamenwerking tussen België en Turkije te benadrukken, de rol die voor Europol en Eurojust is weggelegd, te onderstrepen en, in het algemeen, een sterkere internationale samenwerking tussen de inlichtingendiensten te bepleiten.